

Інна Іларіонівна Крижанівська

(до 100-річчя від дня народження)

25 червня 2013 р. виповнюється 100 років від дня народження видатного вітчизняного вченого-терапевта, талановитого педагога й чудового лікаря, відомого громадського діяча, заслуженого працівника вищої школи України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора медичних наук, професора Інни Іларіонівни Крижанівської.

Інна Іларіонівна народилася у місті Черкаси, в сім'ї вчителів. З відзнакою закінчила медичний технікум та Дніпропетровський медичний інститут. У 1938–1940 рр. працювала лікарем-ординатором, завідувала терапевтичним відділенням Ігреської психіатричної лікарні. У 27 років її призначили завідувачем Чернівецького обласного відділу охорони здоров'я і головним лікарем Чернівецької обласної лікарні. У червні 1941 р. вступила до клінічної ординатури кафедри внутрішніх хвороб Кримського медичного інституту, але всі її життєві й творчі плани перекреслила Велика Вітчизняна війна.

В евакуації до Краснодарського краю Інна Іларіонівна в дуже скрутних умовах працювала сільським лікарем, надавала кваліфіковану медичну допомогу пораненим та хворим у евакогоспіталі, за що отримала медаль «За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні». У листопаді 1943 р. повернулася у визволений від фашистів Дніпропетровськ і взяла на себе увесь тягар та особисту відповідальність за відновлення системи охорони здоров'я міста, активно працюючи на посаді завідувача терапевтичного відділення обласної клінічної лікарні ім. І.І. Мечникова. Фахівців не вистачало, тому їй часто доводилося

виїжджати для консультативної допомоги лікарям в усі райони області.

У 1947 р. І.І. Крижанівську запросили на роботу асистентом кафедри факультетської терапії у Дніпропетровський медичний інститут. Відтоді вона стала досліджувати хвороби серцево-судинної системи, причини й механізми порушення кровообігу та значення у цьому обміну вітамінів, тканинних ферментів, гормональної сфери. У 1953 р. захистила кандидатську дисертацію, у 1957 р. – докторську.

Свою науково-дослідницьку діяльність Інна Іларіонівна успішно поєднувала з навчально-методичною і лікувальною роботою, працюючи завідувачем кафедри факультетської терапії Дніпропетровського медичного інституту (1956–1957). Два роки очолювала кафедру факультетської і госпітальної терапії медичного факультету державного університету в м. Улан-Батор (Монголія).

У 1959 р. І.І. Крижанівську обрали на посаду завідувача кафедри госпітальної терапії Дніпропетровського медичного інституту, далі призначили проректором з навчальної роботи, а у 1964 р. – ректором. З великою відповідальністю і успіхом Інна Іларіонівна очолювала цей заклад понад 17 років.

На посаді ректора І.І. Крижанівська багато уваги приділяла вдосконаленню навчального процесу та розвитку медичної науки, а також укріпленню матеріально-технічної бази вузу. За цей термін з руїн піднявся морфологічний корпус, побудовано спортивно-навчальний комплекс з кафедрою фізичного виховання та лікувального контролю, спроектовано і почато будівництво корпусу для кафедр гігієнічного профілю, збудовано двоповерховий віварій. Інна Іларіонівна турбувалася про якість життя і навчання студентів, тому в короткий термін було збудовано п'ять комфортабельних студентських гуртожитків, три студентські їдальні, плавальний басейн, спортивно-оздоровчий табір «Здоров'я». Також було організовано та відкрито два нових факультети: стоматологічний та вдосконалення лікарів у Кривому Розі.

За ініціативи І.І. Крижанівської й за допомогою колективу інституту та громадських організацій у 1970 р. біля входу в морфологічний корпус відкрили пам'ятник воїнам-медикам, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни; наприкінці 70-х років у с. Поливанівка Магда-

лінівського району збудовано єдиний в Україні монумент «Пам'яті невідомого офіцера»; біля морфологічного корпусу було відкрито скульптурну композицію «Алея видатних учених»; створено музей історії інституту, який у 1986 р. отримав статус державного; музей анатомії людини; діораму «Бережіть мир» та інші пам'ятні місця.

Розвиваючи ідеї видатних вітчизняних учених, професор І.І. Крижанівська виховала велику плеяду учнів – учених-терапевтів, які добре відомі не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Серед них професори В.П. Аршава, К.В. Попова, С.С. Короленко, В.П. Гейченко, академік НАМН України Г.В. Дзяк та член-кореспондент НАМН України професор Т.О. Перцева.

Інна Іларіонівна – автор понад 300 наукових праць, 11 монографій, під її керівництвом виконано 9 докторських і 49 кандидатських дисертацій. Вона брала участь у роботі 7 міжнародних конгресів та симпозіумів з медицини (у Римі, Празі, Галлі, Улан-Баторі, Москві та ін.).

Яскраву творчу діяльність професор І.І. Крижанівська поєднувала з величезною громадською роботою. У 1967–1974 рр. обиралася депутатом двох скликань Верховної Ради України, 10 років очолювала Дніпропетровський фонд миру, також була заступником голови Комітету радянських жінок, членом правління Республіканського наукового товариства терапевтів, членом редакційної ради журналу «Врачебное дело», головою ради Будинку вчених у Дніпропетровську. В 1988 р. Інна Іларіонівна була у складі делегації Фонду миру на сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй у США.

За видатні заслуги перед державою і народом України професор І.І. Крижанівська була нагороджена багатьма орденами та медалями, знаком «Відмінник охорони здоров'я СРСР». У 1967 р. їй було присвоєно звання «Заслужений діяч науки і техніки України», а у 1983 р. – «Заслужений працівник вищої школи України».

Асоціація кардіологів України, редакційна колегія «Українського кардіологічного журналу», а також колектив Дніпропетровської медичної академії МОЗ України щиро вітають Інну Іларіонівну з поважним ювілеєм і бажають міцного здоров'я, бадьорості духу, талановитих учнів, втілення всіх ідей та задумів.